

ՍԻՐԱՆ ԱԼԵՏԻՍԵԱՆ-ՉԱՔԱՐԵԱՆ (Մահուան 40-ՕՐԵԱԿԻ ԱՌԹԻԻ)

Հանգուցեալ Սիրան Ալետիսեանը (հայրական ազգանունով Չաքարեան) ծնունդ էր 1919 թուականի Մայիսի 19ին, Ռուսաստանի Տազանրոզ քաղաքում, հայ բարեպաշտ մի ընտանիքի յարկի տակ: Նախնական եւ միջնակարգ ուսումը ստանալով ծննդավայրում, մտադրում է անցնել համալսարան: Սակայն պայմանների բերումով ստիպուած իր աղջկայ Լուսիկի հետ 1938 թուին մեկնում է Իրան եւ հաստատուած Ղազուին (այն օրերին հայաշատ) քաղաքում:

Ալետիսեանը նուիրեալ մի անձ էր, որի ամբողջ կեանքը Ղազուինի հայ գաղութում եղաւ համակ զոհողութիւն, ի նպաստ հայոց եկեղեցու եւ դպրոցի: Արժանաւոր հայ մայր Սիրան Ալետիսեան-Չաքարեանի ցաւալի մահը սգում են իր զաւակները, ազգականները եւ բոլոր հարազատները:

1985 թուին հաստատուելով Քանատա եւ Միացեալ Նահանգներ, վայելեց իր թանկագին զաւակների եւ հոգատար թոռների եւ շրջապատի ջերմ գուրգուրանքը: Յաւօք 2010 թուի Յունուարի 25ին գտաւ իր յաւիտենական հանգիստը, հեռու հայրենիքից: Այս ցաւալի կորուստը սգում են նաեւ աշխարհով մէկ սփռուած ղազուինահայերը: Խաղաղութիւն հանգուցեալի հոգուն:

«Յիշատակն արդարօրց օրհնութեամբ եղիցի»: Ն. Տէրեան

Ղազուինում հանգուցեալը անցնում է աշխատանքի հայկական մի դեղատնում, միաժամանակ մասնակցելով տեղի Հայ կանանց Բարեգործական Միութեան հանրօգուտ աշխատանքներին:

1954 թուին Ղազուինում ամուսնանում է տեղի բարի համբաւ վայելող, ազգային-հասարակական գործիչ, անուանի դեղագործ-բժիշկ Հերոս Ալետիսեանի հետ, որից յետոյ ունենում են երկու զաւակ Արմինէ եւ Արմէն, որոնք աւելի են ջերմացնում նրանց հայկական օճախը:

Հանգուցեալը իր ծնողների, իր սիրելի զաւակների, ամուսնու եւ շրջապատի համար եղաւ օրինակելի մի հայուհի, նուիրեալ մայր եւ զոհաբերող կողակից: Նա օժտուած էր մարդկային բոլոր ազնիւ եւ բարի զգացումներով եւ լաւագոյն յատկութիւններով: Այդ իսկ պատճառով սիրուած ու յարգուած էր բոլորի կողմից: Նրա կեանքի ընկերը՝ Տօքթ. Հերոս

ՅԱԿԱՅԱԿԱՆ

Խորը վշտով համակուած սգում ենք բարեպաշտ հայ մայր, Իրանի Ղազուին քաղաքի Ս. Հովհաննէսի եկեղեցու կնքահայր, ազգային գործիչ տօքթ. Հերոս Ալետիսեանի արժանաւոր կողակից Սիրան Ալետիսեանի ցաւալի մահը:

Վշտակցութիւններ սիրելիներ Լուսիկին, Արմինէին, Արմէնին եւ հանգուցեալի բոլոր հարազատներին: Փոխան ծաղկեպսակի 50 տոլար նուիրում են «Մասիս»ի ֆոնտին:

Ներսէս եւ Յովհաննէս Բալայեաններ (Տէր Մեսրոպեան)

ԲԱՆԹՈՒՐԵԻՉԱՐ ԵՐՈՊԱԿԱՆ ՄՈՏԱՅՈՎ

Շարունակուած էջ 6-էն

մեր յարաբերութիւններու զարգացումը: Տարածաշրջանին մէջ կը բացուին նոր հնարաւորութիւններ համագործակցութեան համար:

Մենք կը ցանկանք, որ Եւրասիայի մէջ համագործակցութիւնը ըլլայ ամենաբարձր աստիճանի վրայ: Մենք կը ցանկանք, հասարակ երկկողմ յարաբերութիւնները դառնան աւելի ընդգրկուն եւ աւելի լայն հնարաւորութիւններով: Նման քաղաքական երկխօսութիւններու մշակման համար յառաջիկային Թուրքիան լուրջ ջանքեր կը ներդնէ:

Պէտք է Սեւեռփեան տնտեսական համագործակցութեան մեխանիզմներուն աւելի մեծ կարեւորութիւն տալ: Մենք կը ցանկանք, որ այն զարգանայ ոչ միայն տնտեսական, այլ նաեւ քաղաքական համագործակցութեամբ:

«Սահմանները փակեցիք եւ մեր մէջ տնտեսութիւնը զարգացնենք» միտքը մնացած է 60-70-ականներուն: Ոչ մի երկիր ներկայիս

առիթներ չունի մեկուսացուած ըլլալու:

Մենք նպատակադրում ենք, զրօ խնդիր հարեւանների հետ գաղափարը իրականացնել նաեւ Եւրասիայի մէջ: Բոլորի հետ պիտի բարձրացնենք մեր երկխօսութեան մակարդակը:

Եթէ եւրոպական երկիրները իրար հետ չհամագործակցեն, միթէ հիմա այդքան զարգացած կ'ըլլային:

Այսօր միջազգային կառոյց ստեղծելու համար միգուցէ ամենայարմար աշխարհագրական տարածքը Եւրասիան է: Որպէսզի աշխարհի աչքին Եւրասիան նման կերպ երեւայ՝ Թուրքիան իր ջանքերը կը շարունակէ: Թուրքիան այդ տեսլականը իրագործելու համար ձեռքէն եկածը կ'ընէ եւ ոչ մէկ առած քայլէն ետ չի կանգնիր: Այս աշխարհագրական տարածքի ձեւակաւ գիրը մենք որպէս մարդկութեան ճակատագիր կ'ընդունինք»,- նշած է Թուրքիայի արտգործնախարար Ահմետ Դաւութօղլուն:

ՂԱՐԱԲԱՂԸ ԲԱՆԱԻՈՐ ՊԱՏՃԱՊԻ ԹԷ ԱՌԻԹ

Շարունակուած էջ 7-էն

Արեւելքը, առանց բացառութեան, պատճառ դառնալով ան'ր խժոժութիւններու, ան'ր արեւներու, ան'ր սպանութեանց, եւ անշուտ բոլորովին ան'ր սահմաններ գծելով երկիրներու, ազգերու ու համայնքներու միջեւ, արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող տարակարծութիւնները աւելի ու աւելի խորացնելով:

Սա, պիտի ըլլայ անո կացութիւն մը, որ իր դժբախտ ազդեցութիւնը պիտի ունենայ շրջանի բոլոր երկիրներուն եւ ժողովուրդներուն համար: Արդարեւ, պատերազմ հրահրող կողմեր, թերեւ շահադիտական իմաստով սկզբնական շրջանին քաջալերուին, ոգեւորուին ու ծրագրեն, բայց երկրորդ անգամ մտածելու պարագային հաւանաբար համոզուին՝ թէ տան հաշիւը պիտի տարբերի շուկայի հաշիւէն... որ կրնայ դիւրին սկիզբ ունենալ, բայց վախճանը կանխատեսելի՝ անկարելի է, չըսելու համար կրկնակիօրէն աղիտալի՝ աներեւակայելիօրէն, որ պիտի հրդեհէ Կովկասէն մինչեւ Միջերկրական ծով երկարող շղթան՝ անխնայաբար... իր կրակին մէջ հրկիզելու համար շատ մը երկիրներ, անւ ժողովուրդներ, թերեւ ալ այս իրարանցման մէջ ստեղծելու համար «միքո պետութիւններ»...:

Վերջերս, թէ՛ Միացեալ Նահանգներու եւ թէ՛ Եւրոպական կարգ մը դիւանագետներու բերնէն դիւրին կը հնչուի Կովկասէ գերա

Հայաստան-Ատրպէյճան բռնկումի մը անխտեստութիւնը... զարմացնելով անոյնիկ քաղաքականութեան որոշ մունետիկներ:

Պարզ է, որ սպառնալից ու պատերազմի պատճառով ցիւրկական շահ հետապնդող կողմեր, չեն կրնար հանգիստ պտուկի ու քննալ, երբ խաղաղութեան կոչեր կ'արձակուին, ու անսահման կրակը հեռու է իրենց քիթէն անդին...: Բայց ի վերջոյ, ուշ կամ կանուխ, անոք պիտի համոզուին, թէ անսահման կացութեան մը դիմաց, ապահովաբար «չոր» կողքին պիտի աչրի անւ չկանխատեսուած ու չմտածուած «թաց»ը... լուրջ զարմանք պատճառելով հրահրիչներուն... որոնք որպէս կնքահայր կորսնցնեն իրենց «սանուկ-ներուն» վստահութիւնը:

Բայց այս պարագային... վստահաբար վերջին զոյնումը օգուտ պիտի չունենայ դարմանելու համար կորսուած կամ քանդուածը...: Այլ խօսքով, ինչ արժէք պիտի ներկայացնէ «մատ խածնել»ը... երբ կորուած ու անդամահատուած է թելը...:

Եզրակացնելով, պիտի ըսենք, թէ այսօր աշխարհ կարիքն ունի ոչ թէ տաք գուլիս, կովարած ու բախտախնդիր, այլ խոհեմ ու իմաստուն քաղաքական դեկավարներու, առաջքը առնելու համար բազում դժբախտութեանց... որոնց ոտնաձայները սկսան լսելի դառնալ վերջերս...: Արդեօք կը յաղթէ իմաստութիւնը: Տեսնենք...:

ԱՍՏՈՒԾ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍ

Շարունակուած էջ 14-էն

արիւնուշտ մեղքերուն համար: Անմեղ մարդու արեան հեղումը, ոճիրներուն ոճիրն էր, մեղքերուն մեղքն էր, որ չէր ներուեր...: Աններելի ինչ մեղսաթաթաւ արարքներ չէր գործեր պատերազմը...:

Շունչերնիս բռնած, կծկուած տան մէկ անկիւնը, վերահաս ամէն վտանգ աչքերնիս առած, ահ ու դողով սպասեցինք: Խռովալից եւ տանջահար սպասումը մինչեւ երեկոյ տեսց: Լուսթիւն իջաւ: Յանկարծ զգացինք, որ գինական որոտումները դադրած են: Դժոխային օրուրնէ մըն ալ փրկուած էինք...:

Քանի մը օրէն դպրոցները վերաբացուեցան: Վերադարձանք դպրոց: Առաջին հերթին ստուգեցինք, թէ գինեալները, որոնք խուժած էին դպրոց, դիրք բռնելու կա՞ջք որպէս օգտագործած էին, թէ ոչ՞ գողութիւններ ըրած...:

Իսկոյն հաստատեցինք, որ գողութեան համար խուժած են...: Տնօրէնութեան գրասենեակի զգրոցները կտրտելով բացած եւ ընթացիկ ծախսերու համար ի պահ դրուած գումարները, - որ բարեբախտաբար մեծ չէին, - թալանած: Ինչ պարզամտութիւն էր իմա, որ սենեակս ձգած պահուած, չէի մտածած գումարները միասին վերցնել: Գումարէն աւելի ցաւեցայ Գրադարանի սրահէն վերցուած եւ տարուած 24 հատոր ամերիկեան հանրագիտարաններուն համար, որոնք աշակերտներու կողմէ դպրոցի 60-ամեակի առիթով հանդանակուած գումարներով նուէր եղած էին: Աշակերտներուն 60-ամեակի նուէրը: Կողպտուածին նիւթական արժէք չէր միայն զայն թանկագին դարձ-

նողը, այլ՝ այդ նուէրին մէջ դրուած ոգին, որ գրադարանը կ'արժեւորէր...: Այդ ոգին էր, որ յափշտակած էին յելուզակները:

Թալանչիներու աչքէն վրիպած էր բարեբախտաբար սրահը, ուր տեղաւորուած էին Փօլ Կիրակոսեանի Մայրիներու Արմատներէն ներշնչուած գեղանկարներ: Հակառակ, որ քանի-քանի անգամներ երթեւեկած էին սրահին առջեւէն: Անկասկած, որ պիտի չխնայէին Մայրիներու Արմատները, մայրիներու արմատները պաշտպանելու համար կռուի սկսած գինեալները...: Շունչ առինք, երբ բանալով սրահին դուռը, տեսանք որ եղածին պէս կը մնային անոնք...:

Ինչո՞ւ չէին համարձակած հոն մտնել: Ոգեղէնին հետ նիւթական մեծ հարստութիւն կայ: Ի՞նչ պատասխան ու բացատրութիւն պիտի տայի Փօլ Կիրակոսեանին...:

Պատասխանը սուաւ արուեստագէտը, որ ոչ մէկ բանէ տեղեակ, եկաւ շաքաթ մը ետք, գեղանկարները փոխադրելու:

- Գիտե՞ս Փօլ, ինչ հրաշք պատահած է, - ըսի եւ պատմեցի գինեալ-յելուզակներու դպրոց խուժումը, կատարած թալանը, որոնք սակայն ցուցահանդէսի սրահը չէին մտած...:

- Հրաշք արուեստին հրաշքն է, - ըսաւ Փօլը, համակրելի ժպիտով մը, որ իր դէմքի արտայայտութեան ոճն էր, եւ աւելցուց-Հոն ուր արուեստը կայ, Աստուած ներկայ է: Աստուած եւ արուեստ միաձոյլ են: Անոնք չեն համարձակած Աստուծոյ վախէն արուեստի տաճարէն ներս մտնել...:

Արդարեւ, ուրիշ մեծ նկարիչներու պէս, Փօլ Կիրակոսեանն ալ հաւատացեալ նկարիչ էր...: